

**EL asjade komisjoni tegevuse ülevaade
RK XIII koosseisu V istungjärgul (1.01.2017 – 30.06.2017)**

EL asjade komisjoni koosseis

Esimees: Toomas Vitsut (Keskerakonna fraktsioon)

Aseesimees: Jaak Madison (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Liikmed:

Monika Haukanõmm (Eesti Vabaerakonna fraktsioon)

Tiina Kangro (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, 17.01.2017-14.06.2017)

Johannes Kert (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Tarmo Kruusimäe (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon, alates 14.06.2017)

Oudekki Loone (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Marko Mikhelson (Isamaa ja Res Publica Liidu fraktsioon)

Marianne Mikko (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Andrei Novikov (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Liisa Oviir (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon)

Kalle Palling (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Keit Pentus-Rosimannus (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Taavi Rõivas (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Aivar Sõerd (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Tiit Terik (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Istungite arv

Ajavahemikus 1. jaanuar kuni 30. juuni 2017. a toimus **34 EL asjade komisjoni istungit**, millest seitse olid ühisistungid. Ühisistungitel väliskomisjoniga kinnitati:

- 1) Eesti seisukohad 9.-10. märts 2017. a toimuval Euroopa Ülemkogu istungil (6.3);
- 2) Eesti seisukohad 25. märts 2017. a toimuval ELi valitsusjuhtide ja riigipeade tippkohtumisel Roomas (6.3);
- 3) Eesti seisukohad 25. märts 2017. a toimuval ELi valitsusjuhtide ja riigipeade tippkohtumisel Roomas (20.3);
- 4) Eesti seisukohad 29. aprill 2017. a toimuval erakorralisel Euroopa Ülemkogu istungil ja 27. aprill 2017. a toimuval erakorralisel ELi üldasjade nõukogu istungil (24.4);
- 5) Eesti seisukohad 19. juuni 2017. a toimuval ELi välisasjade nõukogu istungil (16.6);
- 6) Eesti seisukohad 22.-23. juuni 2017. a toimuval Euroopa Ülemkogul (19.6).

Avalikul ühisistungil rahanduskomisjoni ja riigieelarve kontrolli erikomisjoniga tutvustas Euroopa Kontrollikoja liige Juhan Parts Euroopa Kontrollikoja 2015 aastaaruannet ja Kontrollikoja tööd (10.4).

ELi algatused ja subsidiaarsuskontroll

EL asjade komisjon (ELAK) määrati Riigikogu V istungjärgul **23 ELi algatuse juhtivkomisjoniks**. Nendest 21 olid ELi õigusakti eelnõud (s.h eelnõude paketid) ning 2 poliitikadokumendid (teatised, aruanded).

ELi algatuste puhul **ELAK toetas kõiki valitsuse poolt ettevalmistatud läbirääkimiste seisukohti. 91% ELi algatuste osas kujundas ELAK oma seisukoha konsensuslikult**. Eriarvamus või hääletus fikseeriti kahe ELi algatuse otsustuses¹.

¹ Äriühingu tulumaksu reformi pakett (J. Madison oli vastu) ja pangandusriskide vähendamise meetmete pakett (J. Madison oli erapooletu).

Olulisemad nimetatud perioodil ELAKis menetletud ELi algatused olid:

- Direktiivi eelnõu kasvuhoonegaaside heitekoguste kulutõhusaks vähendamiseks ja vajalikud investeeringud, et toetada süsinikdioksiidiheite vähendamist;
- Schengeni infosüsteemi muudatuste pakett;
- Teenuste pakett;
- Üksikisikute kaitse isikuandmete töötlemisel Euroopa liidu institutsioonides, organites ja asutustes ning andmete vaba liikumine;
- Privaatsust ja elektroonilist sidet käsitlev määrus;
- Euroopa puhta energia pakett;
- Sotsiaalkindlustussüsteemide koordineerimist puudutavad õigusakti eelnõud;
- Määruse eelnõu ELi reisiinfo ja –lubade süsteem (ETIAS) loomiseks;
- Äriühingu tulumaksu reformi pakett;
- Pangandusriskide vähendamise meetmete pakett.

ELAK kujundas Riigikogu seisukoha **lähtudes valdkondlike komisjonide arvamustest**, mida oli kokku 33*.

Arvamuse andja	Arvamuste arv (nr)	Arvamuste arv (% kõigist)
Majanduskomisjon	7	21%
Keskkonnamisjon	2	6%
Õiguskomisjon	6	18%
Rahanduskomisjon	5	15%
Põhiseaduskomisjon	7	21%
Sotsiaalkomisjon	2	6%
Kultuurikomisjon	2	6%
Väliskomisjon	1	3%
Maaelukomisjon	1	3%
Riigikaitsekomisjon	0	0%
Kokku	33	100%

* Lisaks andsid kõik 10 valdkondlikku komisjoni arvamuse Eesti eesistumise prioriteetide kohta.

Samuti kujundati ELAKis Riigikogu seisukoht Kreeka finantsabi programmi teise ülevaatusse ja sellega seotud vastastikuse mõistmise memorandumide muudatuste kohta.

Valdkondlikele komisjonidele andis ELAK arvamuse kahel korral:

- 1) väliskomisjonile Euroopa kaitsealase tegevuskava osas² (31.3);
- 2) põhiseaduskomisjonile EKRE fraktsiooni esitatud Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele peatamaks Eesti osalemine pagulaste ümberjaotuskavas“³ eelnõu osas (17.4).

Analüüsitava perioodil EL asjade komisjon ei esitanud ühtegi põhjendatud arvamust ELi algatuste vastuolu kohta subsidiaarsuse ja proportsionaalsuse nõuetega. ELAKis arutati Portugali Rahvusassamblee algatatud rohelist kaarti maksustamise ja rahanduslase läbipaistvuse kohta, kuid ELAK otsustas rohelise kaardiga mitte liituda.

Euroopa Ülemkogu ja EL Nõukogu istungid

Perioodi jooksul töötas EL asjade komisjon 64 ELi tasandi ministrite kohtumise materjalidega. Nendest kohtumistest 6 puhul oli tegemist kas Euroopa Ülemkogu või valitsus- ja riigijuhtide tippkohtumisega, kus valitsust esindas ELAKi istungil peaminister.

² Toetati Vabariigi Valitsuse seisukohti, J. Madison oli erapooletu.

³ Ei toetatud EKRE fraktsiooni poolt esitatud Riigikogu otsuse eelnõud, J. Madison oli vastu ning O. Loone jäi erapooletuks.

Ülejäänud ministrite kohtumistest 41 juhul oli tegemist EL Nõukogu ametlike ja 14 juhul mitteametlike istungitega. ELAK otsustas 98% juhtudes anda valitsusele ELi töös osalemiseks mandaadi konsensuslikult toetades valitsuse seisukohti. Vaid ühel korral otsustas ELAK valitsuse seisukohti täiendada või teha omapoolseid rõhuasetusi⁴.

Seoses Euroopa Ülemkogu ja EL Nõukogu ametlike ning mitteametlike istungitega olid ELAKisse kutsutud ministrid. **Ministrid osalesid 67% kordadest, kui nad olid kutsutud.**

Periood 1.01.2017-30.06.2017

Ministri nimi	Kutsutud (korda)	Osalet (korda)	Osalus (%)
Peaminister Jüri Ratas	6	6	100
Välisminister Sven Mikser	8	5	63
Majandus- ja taristuminister Kadri Simson	7	4	57
Rahandusminister Sven Sester	5	4	80
Rahandusminister Toomas Tõniste (alates 12.06.2017)	0	0	0
Siseminister Andres Anvelt	4	3	75
Justiitsminister Urmas Reinsalu	3	1	33
Keskkonnaminister Marko Pomerants	5	3	60
Keskkonnaminister Siim Kiisler (alates 12.06.2017)	0	0	0
Maaeluminister Tarmo Tamm	5	2	40
Tervise- ja tööminister Jevgeni Ossinovski	3	3	100
Sotsiaalkaitseminister Kaia Iva	1	1	100
Haridus- ja teadusminister Mailis Reps	4	1	25
Kultuuriminister Indrek Saar	1	1	100
Kaitseminister Margus Tsahkna	2	1	50
Kaitseminister Jüri Luik (alates 12.06.2017)	0	0	0
Ettevõtlus- ja infotehnoloogiaminister Urve Palo	3	3	100
Riigihalduse minister Mihhail Korb	2	1	50
Riigihalduse minister Jaak Aab (alates 12.06.2017)	0	0	0
Eesti eriesindaja ELi juures Matti Maasikas	5	4	80
Kokku	64	43	67

Tegevused seoses Eesti EL Nõukogu eesistumisega

EL asjade komisjon oli juhtivaks komisjoniks Eesti EL Nõukogu eesistumise prioriteetide menetlemisel. ELAK lähtudes kõigi 10 alalise komisjoni arvamusest toetas Vabariigi Valitsuse esitatud prioriteete⁵. Istungil osales peaminister Jüri Ratas. 16. mail 2017. a arutati eesistumise prioriteete Riigikogu täiskogus oluliselt tähtsa riikliku küsimusena (OTRK), millele eelnes ELAKi istungil eesistumise programmi tutvustus peaministri poolt. OTRK arutelu algas peaminister Jüri Ratase eesistumise programmi tutvustusega, millele järgnes ELAKi esimehe T. Vitsuti ettekanne. ELAKi liikmetest osalesid fraktsioonide poolsete ettekannetega Taavi Rõivas, Monika Haukanõmm, Jaak Madison, Oudekki Loone, Liisa Oviir ja Marko Mikhelson.

⁴ ELAK muutis 11. mai ELi põllumajanduse ja kalanduse nõukogu istungi Vabariigi Valitsuse seisukohta nr 2 seoses Liivilahe traalpüügi erimeetmetega.

⁵ Lisaks ELAK rõhutas ministrite osaluse tähtsust enne ministrite nõukogu ja Ülemkogu kohtumisi ELAKi istungitel ka eesistumise perioodil.

Kahel korral arutati eesistumisega seotud teemalehti. Valitsuse poolelt anti ülevaade üldasjade nõukoguga seotud teemalehtedest ning peaminister Jüri Ratas tutvustas rände, ELi tuleviku, digi ning julgeolekuga seotud teemalehti.

Parlamentaaarsed kuulamised, kohtumised ja arutelud

EL asjade komisjonis toimusid järgmised parlamentaaarsed kuulamised, kohtumised ja arutelud:

- 1) Parlamentaarne kuulamine ELi sisejulgeolekust: hetkeseis ja edasised tegevused (13.1);
- 2) Ülevaade Eesti EL Nõukogu eesistumisest ettevalmistustest (16.1);
- 3) Ülevaade Malta ELi Nõukogu eesistumise programmist (16.1);
- 4) Ülevaade Eesti ELi Alalise Esinduse tööplaanidest 2017. a I poolaastal Coreper I valdkonnas (6.2);
- 5) Ülevaade Eesti ELi Alalise Esinduse tööplaanidest 2017. a I poolaastal Coreper II valdkonnas (13.2);
- 6) Kohtumine Euroopa Komisjoni Eesti esinduse juhi Keit Kasemetsaga (13.2);
- 7) Kohtumine Eesti Vabariigi presidendi Kersti Kaljulaidiga (10.2);
- 8) ELAKi esimehe T. Vitsuti kohtumine Arenguseire keskuse juhi Tea Daniloviga (16.2);
- 9) Kohtumine Euroopa Parlamendi saadiku Marju Lauristiniga (6.3);
- 10) Kohtumine Euroopa Komisjoni kaubandusdirektoraadi kaubanduse strateegia ja analüüsi ja turule ligipääsu direktori Signe Ratsoga (10.3);
- 11) Kuulamine Euroopa Komisjoni avaldatud ELi tuleviku valgest raamatust (17.3);
- 12) Ülevaade Euroopa Komisjoni teatisest „Euroopa uued liidrid: idu- ja kasvufirmade algatus“ (20.3);
- 13) Ülevaade Europoli aastaaruandest (24.3);
- 14) Kohtumine Euroopa Parlamendi saadiku Urmas Paetiga (7.4);
- 15) Ülevaade Euroopa integreeritud merenduspoliitikast (27.4);
- 16) Ülevaade Euroopa Stabiilsusprogrammist 2017 ja uuendatud konkurentsivõime kavast „Eesti 2020“ (8.5);
- 17) Ülevaade Europoli parlamentaarse ühiskontrolli töörühma loomise hetkeseisust (12.5);
- 18) Ülevaade Euroopa Komisjoni riigipõhistest soovitustest (Euroopa Semester) (26.5);
- 19) Kohtumine Euroopa Parlamendi saadiku Indrek Tarandiga (9.6).

Komisjoni välistegevus

EL asjade komisjoni visiidid ja välislähetused:

- 1) 22-23.1. ELAKi aseesimees J. Madison osales ELi parlamentide ELi asjade komisjonide konverentsi (COSAC) esimeeste kohtumisel Maltal;
- 2) 30.1-1.2. ELAKi liige K. Palling osales Euroopa majandusjuhtimise konverentsil Brüsselis;
- 3) 2-3.2. ELAKi liige K. Palling osales ettekandega Frankfurdis Eurofinance Week'i raames toimuval seminaril meditsiini ja tehnoloogia sümbioosist;
- 4) 8.-9.2. ELAK liige K. Palling kohtus Ühendkuningriigi parlamendi mõlema koja ELAKi esimeestega Londonis;
- 5) 27.2.-2.3. toimus ELAKi delegatsiooni visiit Brüsselisse (seotult Brüsselis toimuvate rändepoliitika aruteludega);
- 6) 20-25.3. ELAKi liige K. Palling osales Prantsusmaal Pariisis toimuval „Future Leaders“ programmis;
- 7) 27.3-29.3. toimus ELAKi delegatsiooni visiit Ukrainasse;
- 8) 5.-6.5. ELAKi esimees T. Vitsuti külastas Sitsiilia põgenikelaagrit;
- 9) 7.-8.5. toimus ELAKi esimehe T. Vitsuti kohtumine Balti ja Poola kolleegidega Poolas;
- 10) 28.-30.5. osales ELAKi delegatsioon COSACi täiskogul Maltal;
- 11) 8.-10.6. toimus ELAKi aseesimehe J. Madison ja liikme J. Kert visiit Valgevenes (riigikaitsekomisjoniga ühine visiit).

EL asjade komisjoni ja esimehe väliskülalised:

- 1) 7.2. ELAKi esimehe ja sotsiaalkomisjoni liikmete kohtumine Euroopa Põhiõiguste Ameti direktor Michael O' Flaherty'ga;
- 2) 9.2. Kohtumine Gruusia Euroopa ja Euro-Atlandi integratsiooni ministri Viktor Dolidze'ga;
- 3) 10.2. Kohtumine Euroopa Regioonide Komiteega eesotsas Euroopa Regioonide Komitee president Markku Markkula'ga;
- 4) 23.2. ELAKi esimehe ja sotsiaalkomisjoni esimehe kohtumine Euroopa Komisjoni voliniku Marianne Thysseniga;
- 5) 13.3. Kohtumine Uus-Meremaa ELi vabakaubandusleppe läbirääkimiste delegatsiooniga;
- 6) 16.3. Kohtumine Euroopa Komisjoni tippametnike delegatsiooniga eesotsas komisjoni presidendi J. C. Junckeri kabinetiülema Martin Selmayeriga;
- 7) 20.3. Kohtumine City of Londoni ülemlinnapea Andrew Parmley ja City of Londoni eriesindaja Jeremy Brownega;
- 8) 31.3. Kohtumine Euroopa Komisjoni julgeolekuvolinik Julian Kingiga;
- 9) 20.4. Kohtumine Kanada Euroopa Parlamentaarse Assotsiatsiooni delegatsiooniga;
- 10) 21.4. Kohtumine Euroopa Komisjoni voliniku Vera Jourovaga;
- 11) 21.4. Kohtumine Portugali välisministeeriumi ELi riigisekretär Margarida Marques'ga;
- 12) 10.5. Kohtumine Slovakkia riigisekretäri Ivan Korčok'iga;
- 13) 11.5. ELAKi ja sotsiaalkomisjoni esimehe kohtumine Euroopa Soolise Võrdõiguslikkuse Instituudi direktori Virginija Langbakk'ga;
- 14) 19.5. Kohtumine Euroopa Komisjoni asepresidendi ja digivoliniku Andrus Ansipiga;
- 15) 23.5. Kohtumine Bundestagi ELAKiga;
- 16) 24.5. Kohtumine Ungari Euroopa asjade ministri Szabolcs Takjas'ga;
- 17) 30.5. Kohtumine Euroopa Parlamendi presidendi Antonio Tajani ja poliitiliste fraktsioonide juhtidega;
- 18) 31.5. Kohtumine Iirimaa Euroopa asjade minister Dara Murphy'ga;
- 19) 2.6. Kohtumine Euroopa Komisjoni Brexiti läbirääkija Michel Barnier'ga;
- 20) 8.6. ELAKi esimees osales Prantsuse saatkonna kutsel ELi tulevikuarutelul Prantsuse ettevõtjatega;
- 21) 13.6. Kohtumine Itaalia EL ja välisasjade komisjoniga;
- 22) 14.6. ELAKi esimehe kohtumine COSACi sekretariaadiga;
- 23) 26.6. ELAKi esimehe kohtumine Euroopa Parlamendi ALDE fraktsiooni liikmetega;
- 24) 30.6. Kohtumine Euroopa Komisjoni volinike kolleegiumiga.

Lisaks kohtus ELAKi esimees Austria, Jaapani, Norra, Itaalia, Moldova, Gruusia, Slovakkia, Prantsusmaa ja Türgi suursaadikutega Eestis.

Koostasid: ELAKi sekretariaadist Katry Ahi, Piret Valler ja Külli Kapper, 30.6.2017